

Posudek školitele

Strategie přežití během genocidy ve Rwandě 1994.

Petr SPEJCHAL

Diplomová práce, FF UK, Praha 2008

Petr Spejchal si za téma své diplomové práce zvolil po všech stránkách velmi náročnou problematiku. Uchopit strategie přežití vyžadovalo, předně, pečlivou a obezřetnou teoretickou práci: formulaci jasných normativních východisek i analytických nástrojů i reflexi jejich vzájemného souladu. Nadto, za druhé, bylo zapotřebí existující publikované prameny o událostech ve Rwandě r. 1994 doplnit o další prameny, které zachycovaly strategie přežití během genocidy. Za třetí pak i při zpracování bylo zapotřebí postupovat velmi obezřetně, neboť ne všechny prameny vypovídaly o strategiích přežití přímo: bylo nezbytné uplatnit vysokou míru metodické vynalézavosti, aby prameny dostatečně jasně "promluvily". Petr Spejchal dle mého názoru ve všech těchto ohledech prokázal své vysoké intelektuální i řemeslné kompetence: jak svou teoretickou obezřetností (zejména v reflexi pojmu genocidy), tak šíří zpracované sekundární literatury (zejména v kritickém zpracování již existujících interpretací toho, co se ve Rwandě r. 1994 vlastně událo) i prací s prameny prokázal vedle vysokého zaujetí tématem také schopnost systematicky a reflektovaně analyticky postupovat.

Daným tématem se p. Spejchal zabývá dlouhodobě. Přesně lokalizovat badatelskou volbu již přesně neumím, nicméně pohybuje se rozhodně v horizontu několika let: v tomto období p. Spejchal nejen promýšlel celkovou koncepci i dílčí argumenty své práce (minimálně dvakrát přitom prezentoval svůj projekt v rámci semináře k "Novým přístupům..."), ale zpracovával i přístupné materiály a sbíral další prameny – přičemž neváhal investovat své prostředky, čas a energii do návštěvy soudního tribunálu pro Rwandu, aby získal co nejširší spektrum pramenů i co nejkomplexnější obraz o dané problematice. Koncipování textu (převážně v průběhu roku 2008) bylo samozřejmě provázeno drobnými obtížemi, zejména v návaznosti na komplexnost zpracovávané látky – propojit reflexi pojmu genocidy, kritické zpracování zakotvené teorie, existující bádání o Rwandě a zpracování dostupných pramenů do výsledného textu nebylo vůbec lehké (zejména naše komunikace v létě 2008, týkající se dílčích argumentů a formulací ve výsledném textu, byla velmi intenzivní a oboustranně náročná), nicméně výsledný text prokazuje, že p. Spejchal ve všech ohledech obstál výborně.

Pokud bych ze své perspektivy školitele měl poukázat na momenty, které by do budoucna mohly stát v cestě dalšímu intelektuálnímu vývoji diplomanta, pak by jím nejspíše byla širší zájmů a inspirací, jimž se p. Spejchal otvírá. Tento sklon sice perfektně odpovídá současnému stavu jeho intelektuálního vývoje (magisterské studium je určeno, kromě intenzivní práce na diplomním projektu, právě zpracovávání různých podnětů ze specializované subdiscipliny, v tomto případě ze sociálních dějin), v nejbližší budoucnosti nicméně, podle mého názoru, bude zapotřebí se zkoncentrovat na přístup a pojetí, které p. Spejchal chce rozvíjet (volně bych ho nazval sociální a historickou psychologií či psychohistorií), a rozpracovávat, vedle sledování klíčových knih a přístupů v celé šíři sociálních dějin, své vlastní stanovisko. Vzhledem k výrazným intelektuálním kompetencím a nesporné badatelské energii p. Spejchala se domnívám, že nebude zapotřebí ho na této cestě zvlášť nabádat a podněcovat k dalším výkonům – bude-li v budoucnu p. Spejchal potřebovat poradu ohledně svých badatelských projektů, velmi rád mu vzhledem k jeho kompetencím, inspirativnosti a pílí vyjdu vstříc.

O Běláček, 15. 9. 08

PhDr. Michal P u l l m a n n , PhD.